Ч. 265. Неділя 25 падолиста (8 грудня) 1901. Рік XI.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і гр. кат. сьвят) о 5-ій годині по полудни.

Редакция і Адміністрация: улиця Чарнецкого ч. 12.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жадане і за зложенем оплати почтової.

Рекламациї незапечатані вільні від оплати почтової.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскої“.

Передплата у Львові в аґенциї дневників пасаж Гаусмана ч. 9 і в ц. к. Старостах на провинциї:
на цілий рік К. 4·80
на пів року „ 2·40
на чверть року „ 1·20
місячно . . „ —·40
Поодиноке число 2 с.

З почтовою пересилкою:
на цілий рік К. 10·80
на пів року „ 5·40
на чверть року „ 2·70
місячно . . „ —·90
Поодиноке число 6 с.

З Ради державної.

Вчерашне засїданє палати послів було дуже оживлене завдяки двом польским інтерпеляциям, а то в справі поведеня львівскої поліциї підчас демонстрациї польскої молодіжи ґімназияльної перед німецким консулятом і в справі дипльоматичних конференций викликаних звісним засудом пруского суду у Вжесни. Крім того відбула ся на вчерашнім засїданю дискусия над наглим внесенєм о заснованє словіньского університету в Люблянї. Інтерпеляцию в справі поведеня львівскої поліциї вніс пос. Романович, доказуючи що поліциянти поводили ся дуже грубо з малими хлопцями, били їх і копали ногами. По відчитаню других інтерпеляций приступлено до дебати над наглим внесенєм о заснованє словіньского університету. Першии промавляв внескодавець пос. Шустершич, вказуючи на обставину, що сойм країньский вже за ріжних правительств давнїйших висилав депутациї до Цїсаря в справі утвореня університету словіньского, але тих депутаций не допущено до Монарха. Всї верстви словіньского народа домагають ся того університету, а також Нїмцї в країньскім соймі заявили ся за тим.

По Шустершичу промавляв Всенїмець Берґер, виступаючи і против заснованя університету словіньского в Люблянї, як також і против італїйского в Триєсті, та ческого на Мораві. Відтак забрав голос міністер просьвіти др. Гартель.

Бесїдник заявив, що не може вдавати ся в обговорюванє всїх питань, поставлених міністерству просьвіти, але мусить поки-що обмежити ся до наглого внесеня, яке єсть предметом нарад. Є то одною з найтяжших задач міністерства просьвіти, закладати новий університет, коли іде дїйстно о заведенє, котре має плекати науку і бути виховуючою институциєю; натомість університет меншої вартости не приніс би пожитку нї дотичному народови, нї державі.

Бесїдник вказує на то, які трудности показали ся навіть в Нїмеччинї при закладаню нового університету, а навіть при роздїлї праского університету на нїмецкий і ческий. Удержанє такого нового університету єсть часто ще тяжше. Поминувши то, що не іде тут о заснованє одного університету, лише о заснованє пятьох або шістьох, а що єсть задачию, якої не приймилось би нїяке міністерство, то міністер може сказати, що взагалї не може законом рішити сотвореня університету, бо то мусить бути вислїдом нераз повільного наукового розвитку.

В часї буджетової дискусиї лучить ся певне нагода обговорити відносини в наших університетах; бесїдник дожидає тої дискусиї не без побоюваня, не тому, щоби не знав чого недостає нашим університетам, але длятого, що не знає, як відповісти вдоволяючо на ті оправдані жаданя, які будуть з усїх сторін поставлені. Міністер признає, що Австрия остала позаду під взглядом університетів, бо за границею поступлено в тім напрямі дуже далеко. Тепер же дорогою наглого внесеня має бути полагоджена така незвичайно тяжка справа, як заснованє кількох нових університетів. Міністер не хотів би брати такої одвічальности на себе, бо не міг би відповісти задачи, а палата нехай зважить також, чи схоче приймити на себе відвічальність фінансову за принятє того наглого внесеня.

Натомість міністер вневнює, що радо згодив би ся на внесеня, можливі до переведеня котрі мали би на цїли культурний розвиток дотичної народности. Бесїдник певне буде підпирати кождого порученого єму спосібного молодця на дорозї академічних студий, але мусить признати, що бажана цїль не дасть ся осягнути при помочи наглого внесеня.

По промові міністра забрав голос іменем Чехів п. Жачек і заявив ся за внесенєм. Італїянець Горпіс промавляв против, а Словінець Фериянчіч підпирав внесеня.

Пос. Яворский зложив іменем Кола польского заяву, що Поляки відносять ся прихильно і з симпатиєю до жадання словіньского народа, але за наглим внесенєм не будуть голосувати. бо то надто важна справа, щоби її так на борзї можна полагодити. По заявах піе кількох бесїдників против внесеня приступлено до голосованя і відкинено внесенє.

Слїдуюче засїданє в понедїлок.

10

Дещо про тютюн і куренє.

(Культурно-історична розвідка з увзглядненєм гіґієни.)

Написав К. Вербин.

(Дальше.)

Третий панок курить своє знамените, дороге циґаро, мов би то був який небудь тютюн. Він пакає майже з якимсь нервовим посьпіхом, і підчас коли радник рахунковий миленько і з вдоволенєм поглядає на половинку свого спроваджуваного із заграницї циґара, він вже знову витягає своє власне дешеве, зовсім непахуче циґаро, і закурює єго. Або той чоловік знає ся на тім, що добре на сїм сьвітї? Він мабуть не жиє в достатках. Він убраний недбало, майже дрантиво, носить завсїгди брудні викладані ковнїрики і шиту краватку до припинаня, котра на нїм завсїгди криво лежить. Як зима, так лїто, ходить він в однім і тім самім гавельоцї і в тім самім запорошенім чорнім капелюсї, з широкими крисами. А може він належить до тих людий, котрим байдуже, чи щось добре, чи нї, і котрі противні всякому уживаню? Годї знати. У того панка інтелїґентні, чорні, сьвітячі очи, довге чорне, трохи кучеряве волосе, що окружає велику, красної форми голову. Єго борода стрепіхата, запущена і місцями вже прокидає ся в нїй сивий волос, ніс тоненький, чувенно уформований, чоло біле і велике, але глубокий зморщок межи бровами кидає на єго благородний вираз понуру тїнь. Панок той робить враженє образованого мислячого чоловіка, котрий невдоволений зі свого житя. Можна би єго уважати за якогось учителя, за такого, котрому після єго таланту і здібностий належало би ся поправдї зовсім инше становище.

Се три типи курців з висших кругів інтелїґенциї.

А тепер вийдім на улицю. Серединою, туди куди їздять вози, але близько тротоарів, котрими жвавим кроком переходить в одну і другу сторону множество людий, іде якийсь бідний чоловіческо в подертій одежинї, котра ще ледви на нїм держить ся. На голові у него капелюх як би здоймлений де із страхопуда, що страшив воробцї на поли, а ноги нїби узуті, нїби босї, бо має на них нїби щось такого як черевики, але лишає босї слїди. Лице у него як глина перемішана з болотом, чорножовтаве а здуте як у піяницї. Встромив очи в землю, і так іде як би чогось шукав. Мабуть чи не загубив якийсь гріш, за котрим так пильно шукає? Дивить ся і дивить ся попід тротоар, аж ось очи єму нїби якось трохи засьвітились, і він схиляє ся на землю та підносить щось з неї. Мабуть знайшов той гріш, що загубив. Дежтам! Він підніс лиш якийсь недокурок папіроса, що кинув на яких сто кроків перед ним якийсь панок, що ішов тротоаром. На недокурку видко ще слїди слини першого курця, він обваляв ся трохи в болотї, але то нїчого не вадить другому курцеви; він єго з найбільшою радостию бере в губи, шукає по всїх кишенях своїх лахманів за сїрничком, стає, закурює та іде дальше. Таже й він хоче ужити бодай трохи того смаку, яким любував ся той панок, що на хвильку передтим кинув недокурок. — То тип курця-пролетарія; то нїби той пес — коли так можна порівнувати чоловіка — що не маючи де притулити ся, обгризає ще ті кости, котрі вже другі пси лишили.

А онтам десь в заулку стоїть кількох хлопцїв під парканом. Здаєсь, що то школярі; бодай трохи старший із них виглядає на такого. Він виймає із кишенї якийсь зімнятий папір і розвиває єго. В папери дрібка тютюну і кілька помнятих паперцїв. Він, з повагою старшого чоловіка, дає молодшому із своїх товаришів подержати тютюн, а сам бере паперець до рук і зачинає курити папіроса. Єго молодші товариші з цїкавостию і з подивом приглядають ся, як він то робить. Зробив і закурює та зі всею точностию вивченого курця тягне дим в себе і випускає єго навіть носом, щоби єго товариші видїли і знали, що він вже значить і може. Викурив майже вже половину, а єго товариші, з обави, що їм нїчого не лишить ся, зачинають щораз більше напирати на него, щоби й їм дав потягнути „шлюка“. Хоч трошки нерадо, але яко добрий товариш відступає єго свому найлїпшому товаришеви, і дає таки до рук; за хвильку відбирає від него, „шлюкує“ насамперед сам, а відтак дає і прочим потягнути, але лиш із своїх пальцїв. Накурившись, цїла громадка вертає вдоволена до міста. — То школа курцїв ста-

Новинки.

Львів дня 7 о, грудня 1901.

— **Відзначеня.** Є. В. Цїсар надав секретареви Намістництва Єронимови Заградникови, управителеви староства в Косові, кавалерский хрест ордеру Франц Йосифа.

— **Іменованя.** П. Мінїстер просьвіти іменував Ольгу Барвіньску, заступницю учительки в женьскій семинариї учительскій у Львові учителькою школи вправ в тім заведеню.

— **Похорони бл. п. дра Із. Шараневича.** Вчера о 10-ій годинї перед полуднем перенесено мощі Покійника до церкви Успеньскої, почім відбула ся заупокійна соборна Служба Божа. На богослуженю були присутні: п. Намістник гр. Пінїньский, сенат унїверситетский з відзнаками, представителї краевого видїлу, судівництва, войсковости і т. д. О годині 2-ій пополудни розпочали ся похорони при участи величезного здвигу народа. Над гробом покійника промовляв між иншими делеґат сенату, проф. др. Фінкель.

— **Ц. к. Дирекция зелїзниць державних** оповіщує: З огляду па збільшене руху особового підчас зближаючих ся Сьвят різдвяних і в цїли уможливленя догіднїйшої їзди Р. Т. подорожним, переходити будуть дня 22-го і 23-го с. м. поміж Львовом а Краковом надзвичайні поїзди особові, а то: Дня 22-го і 23-го с. м. поїзд поспішний ч. 8. відходячий зі Львова о годинї 2-ій мін. 30 по полудни, а приходячий до Кракова о годинї 9-ій мін. 22 вечером; дня 22-го с. м. поїзд особовий ч. 31 відходячий з Кракова о годинї 10-ій мін. 35 вечером, а приходячий до Львова дня 23-го с. м. о годині 7-ій мін. 55 рано. — Поїзд поспішний ч. 8 задержить ся в стациях: Городку, Суд. Вишни, Мостисках, Перемишли, Ярославі, Пшеворску, Ланьцутї, Ряшеві, Дембици, Тарнові, Солотвинї, Бохни і Підґужу-Плашові, а поїзд особовий ч. 31 на всїх стациях і пристанках з виїмкою Волї жендзїньскої і Родатич. Поїзд поспішний ч. 8 лучить ся в Кракові з поїздом поспішним зелїзниці північної ч. 4. до Відня. — Час приїзду і від'їзду поїздів поданий есть після годинника середноевропейского.

— **Філїя „Просьвіти" в Камінцї струмиловій** упрашає уклінно всї хвальні видїли читалень „Просьвіти" і всїх членів, що не уплатили ще членьских вкладок, щоби на руки видїлу філїяльного чим скорше надіслали членьскі вкладки за рік 1901, як також давнїйші залеглі вкладки, бо новий календар вишле ся лиш тим членам, що вирівнають вкладки по конець 1901 р. Рівночасно упрашаємо Вп. орґанїзаторів Просьвіти каменецкої і других виднїйших людий в повітї, особливо Веч. оо. Духовних, щоби сею справою в своїх громадах і найблизшій охрестности щиро заняли ся. — За Видїл: *С. Зельский*, голова. *Кароль Бардин*, секретар.

— **Конкурси.** Маґістрат м. Судова Вишня розписує конкурс на посаду міского секретаря а заразом контрольора з платнею 1000 К. річно. Поданя можна вносити до 31 с. м. — Окружні ради шкільні в Снятинї, Городку, Ясли, Мостисках, Збаражи, Живцю, Самборі, Величці, Богородчанах, Бжозові, Бжеску, Косові, Борщеві, Горлицях, Переворску, Скалатї і Долинї, оголошують конкурси на кількасот посад народних учителїв. — Повітовий видїл в Дрогобичи розписує конкурс на посаду окружного лїкаря в Підбужу з річною платнею в квоті 1150 К, і 730 К на об'їздки. Поданя можна вносити до 31 с. м. — Повітовий видїл в Товмачи розписує конкурс на посаду окружного лїкаря в Хотимірі. Річна платня 1600 К і надзв. додаток на I рік 400 К. Поданя можна вносити до 1 січня 1902 р.

— **Переїханий.** Михайло Остапюк з Ворохти переводив onогди віз повен дерева через шлях зелїзниці межи Ворохтою а Вороненкою. Нараз над'їхав поїзд особовий і машина вхопила его та кинула під колеса. Остапюк погиб на місци. Пригоду сю завинив стражник від зелїзниці, котрий не замкнув переїзду через зелїзницю.

— **Як в дорозї і з краянами треба бути осторожним.** Оногди приїхав до Відня 35-лїтний Італїянець Джованні Цанетель вертаючи в Чехії до Італії. Він віз при собі 680 К., які був собі заощадив. На двірци у Відни познакомив ся він з двома Італїянцями, котрі запросили его до гостинницї і тут хитрим способом забрали єму всї гроші. Цанетель мав гроші самими банкнотами по 20 корон а его краяни намовили его, щоби він виміняв собі на золото. Один з них навіть підняв ся піти і виміняти та взяв гроші від Цапетеля. Минуло вже пів години, а того що пішов міняти, все ще не було. Тогди тамтой другий пішов нїби то шукати за першим і так само щез. Цанатель вже не побачив своїх гроший і єму не позістало нїчого як піти на полицию і дати о всїм знати.

— **Іспит божевільного.** Перед комісиєю іспитовою для учителїв шкіл середних в Будапештї відбув ся оногди не бувалий доси іспит. Перед комісиєю станув кандидат в супроводї лїкаря і одного дозорця із заведеня для божевільних. Коли здивовані екзамінатори спитали, що то має значити, розповів лїкар, що кандидат есть бувшим суплєнтом ґімназияльним, котрий з причини великого напруженя заслаб на умі. В заведеню для божевільних учив ся він пильно дальше до іспиту цїлими днями і ночами а его постійною гадкою було здати іспит професорский. По тім відбув ся іспит, божевільний відповідав знаменито на кожде питанє і здав іспит з відзначенєм та з патентом на професора вернув назад до заведеня.

Господарство, промисл і торговля.

— **Ц. к. Дирекция зелїзниць державних** оповіщує: Північно-нїмецкий рух товаровий з Галичиною і Буковиною. З днем 1. грудня 1901 входить в житє додаток IX, до тарифи, зшиток 1.

XIV. Додаток до тарифи особової для західних зелїзниць льокальних. — З днем отвореня руху на частковім шляху Триест С. А.-Бує зелїзницї льокальної Триест С. А.-Паренцо увійде в житє додаток XIV. до повисшої тарифи, містячий в собі постанови тарифові і виказ віддалень кільометричних на згаданім шляху. — Поодинокі примірники сего додатку тарифового можна получити в ц. к. Дирекциях зелїзниць державних, як також за посередництвом стаций по 20 сотиків.

рого типу. В наших часах учить ся молодіж курити, ідучи в мундурках і з книжками до школи або вертаючи з неї; гасить папіроси перед самою школою, або закурює їх таки під еї стїнами, а професор, коли иноді стритить такого початкуючого курця, не видить его, бо случайно дивить ся в иншу сторону, може тому, що і він недавно тому так само зачинав курити.

Ще один характеристичний тип курця: Чоловік більше як середного віку і більше як середних розмірів; лице повне аж трясе ся, червоне і здорове, губи великі і грубі. До долїшної губи прилип папірос, зроблений в пальцях. Се неаби яка вигода, бо можна рівночасно і говорити і курити або руками щось робити, а заразом есть то й штука, якої хто небудь неудасть. Лиш небезпечно задрімати по обідї з приліпленим до губи папіросом, бо він може догоріти і попечи губи. Коли такий курець має на собі сьвященичу одежу, а случайно відкриє голову і покаже виголений на нім чубок, то се слуга божий латиньского обряда; коли же має обручку на пальци, то се рускій душпастир, але не з Голодівки. Коли то чоловік в цивільнім одїню, гладко виголений, з кількома грубими перстенями на пальцях і грубим золотим ланцушком — хоч би то може було й золото „тальмі" — то се рухливий промисловець, случайно може й радний міста, що бє ся по кишенях і більше говорить в реставрациї як на радї, де ніяково курити і для того єму дрімає ся. Він має дома ще й цигарницю, правдиву бурштинову, таку грубу як его товстий палець або красно закурену, пінкову, лиш она від сьвята, а на буддень мусить долїшна губа робити службу цигарницї.

То все типи мужеских курцїв; а тепер придивім ся женьским. Пан комісар від ревізорів оженив ся з „обивательскою" вірменкою, в котрої дома садили тютюн і она вже з малку вивчила ся курити. Нинї она женщина вже далеко поза сорок і доньки на відданю а сини кінчать школи. Тип еї лиця чисто вірменьский. Колись була може й красавиця; нинї можна би еї таки перепудити ся, особливо-же коли ще закурить люльку. Она високого росту та й не тонеонька, волосє чорне як вуголь, лице смагляве, широке і обвисле, брови великі і густі; горішну губу вкриває трохи рідкий, але за то чорний вус. По обідї, щоби лїпше спало ся, закурює люльку на довжезнім цибусї, такім, як она висока; люлька правдива стамбулка з дротяною, жовтою накривкою а пипка правдива бурштинова, кругла і на цаль груба. Сама собі накладає тютюну в люльку, бо того ніхто не вміє; при тім опирає люльку на стіл перед алябастрову пушку з тютюном, а цибух об плече, котрий тогди сягає мало що не до стелї. Наложивши кличе пана комісаря, щоби поміг закурити. Пан комісар сьвітить сїрничок а пані комісарева рівночасно бере за цибух, отвирає широко губи, всаджає бурштин і стаючи на три кроки далеко наставляє люльку під сїрничок та зачинає пакати. По тій роботї пан комісар виходить а пані комісарева випростовавшись і надавши собі поважної, сьвідомої себе постави зачинає ходити по комнатї. Так мабуть робив колись еї батько „обиватель", коли ще не встидав ся вудити козину і робити з лою сьвічки та мило. Походивши трохи, коли люлька вже зачинає догаряти, она лягає на софу спочивати з люлькою в зубах, котру тогди опирає далеко від себе об поміст. Додати ще потреба, що коли бувають гості дома, то она й сама при куреню набирає ложочкою з деревляної коробки „галви" (опиханого і розтертого з цукром конопляного сїмени, спроваджуваного з Букарешту) та закусує і честує нею гостий, скоро кому не гидко їсти той цукор з олієм.

Отсе мабуть вже вимерший тип женьского нашого курця з нашого Покутя та Буковини і длятого нехай він тут лишить ся на спомин з минувшости. Нинїшні женьскі типи курцїв вже зовсїм инші, бо характеристику надає їм виключно лиш папірос і рівняє майже з мужчинами. В способі куреня они мало що ріжнять ся від мужчин. Молоді дами курять звичайно менше пристрастно, курять більше лиш длятого, щоби показати якусь незвичайність; курять борзо набираючи раз пораз диму з папіроса лиш в рот, не втягаючи его глубше і випускають стягнувши губи вузонько. Характеристикою для молодих женьских курцїв есть то, що они держать папірос при куреню межи показуючим а середним пальцем. Старші зачинають вже пристрастно курити і послугують ся при тім цигарницями. Важною характеристикою для женьских курцїв есть і то, що они, як бодай доси, лиш дуже рідко відважують ся кирити публично на улици.

Найбільше курять женщини в Росиї, а відтак в Парижи і Льондонї. Льондоньскі дами, ті що хотять називати ся fashionabel (фашенебль — модний) виробили собі навіть всїлякі правила куреня та завели в тім моду. Они кажуть робити собі окремі папіроси, котрі не були би анї за грубі анї за тонкі. Щоби не мати від тютюну нечистих губ і пальцїв, не курять инакше лиш за помочию бурштинових цигарниць, котрих один конець всаджають до папіроса, а в другий вкладають ще на два цалї довгий пишик. В Анґлиї взагалї курять, але папіроси і там вже значно розширили звичай куреня. Знатоки анґлїйских відносин кажуть, що до куреня папіросів взяли ся там найбільше хлопцї і дївчата.

То звичаї і способи куреня в Европі та по найбільшій части і в Америцї, а тепер придивім ся, як курять инші народи. Хінцї, Япанцї і Корейцї курять з дуже маленьких металевих люльок на тоненьких а довгих цибухах; з тютюну роблять маленьку кульочку, котру вкладають до люльки. На деяких австральских островах курили тамошні люди з давен

Телеграми.

Вашинґтон 7 грудня. В сенаті при нарадах над законом о анархістах домагав ся сенатор Гар кари, почавши від 20 літ вязниці, для всіх тих, котрі намавляли би до убиваня пануючих.

Берлин 7 грудня. Японьский б. президент міністрів Іто прибув сюда з Петербурга.

Гаґа 7 грудня. Бюро Райтера впевнює, що в часі послідного з'їзду бурских відпоручників в Брукселі, не було бесіди о тім, щоби поручити ґен. Боті заключити перемирє.

Марсилія 7 грудня. На покладі парохода, що прибув оногди зі Входу, занедужав один вояка на джуму. Всіх подорожних задержано під лікарским доглядом.

Надіслане.

— (**Віденьске товариство огрійниці і добродійности**). З року на рік стає наплив глядаючих помочи в часі зимових місяців до огрійниці, де одержують теплу страву і притулок чим раз більшим, так, що віденьске товариство огрійниці і добродійности лише з найбільшим напруженєм може виповнити всі вимоги. Щоби отже підперти гуманітарне стремленє того товариства, уділило єму ц. к. міністерство скарбу дозволу на устроєнє льотериї з льосами на 1 К, котра обіймає 2300 виграних і головну виграну в квоті 40.000 К. а котрої тягненє відбуде ся дня 16 січня 1902.

— **„З живого і мертвого“** новелї Евгена Мандичевского, дістати можна в руских книгарнях і у автора: площа Академична ч. 4 II. поверх, по ціні 1 Кор. за брошур. і 1 К 30 с. за оправлену книжочку.

— **Церковні напіви і мелодиї церковні**, які через довгі літа збирав і уложив п. Ігнатий Полотнюк в гарну цілість, друкують ся тепер в Перемишли в друкарни Джулиньского. Доси вже виготовлено 5 аркушів, а буде ще около 15 арк. Здавало ся, що ціла робота буде на жовтень с. р. готова, але показали ся трудности, через котрі мусів друк протягнути ся. За те робота прекрасна, а уклад так старанний, що через ту книжку незвичайно скоро і красно розвине ся церковний сьпів, чого лиш може Русь собі бажати. Адреса для маючих охоту купити книжку: Ігн. Полотнюк, Станіславів, ул. Собіского ч. 50.

— **Движима азбука**, — або прилад до образового представленя початкової науки читаня і писаня. Видав п. Григорий Влїй, емеритований управитель 6-кл. народ. школи у Львові. Комплет обнимає 76 букв, писаних на картоні, враз із пуделком до перехованя і відповідною інструкциєю та з приладом до уставленя букв. Ціна знижена виносить 8 корон; для книгарень 20% рабату. Замовляти можна в канцеляриї Товариства „Просьвіта“ і в книгарни Ставропігійский (улиця Руска, ч. 3) у Львові. „Движима азбука“ повинна находитись безусловно в кождій народній школї.

давна в той спосіб, що палили листє тютюну, дим з него ловили у велику бамбусову руру, а відтак подаючи єї один другому ссали той дим, аж їм від него голова закрутила ся. Папуаси курять в той спосіб, що випустивши дим ротом і носом складають за кождий раз губи дуже вузко і втягають в себе голосно воздух. Папуаса чути вже здалека коли він курить. Зулюси в полудневій Африці курять в той спосіб, що роблять собі з рога антильопи рід водяної люльки і домішують до тютюну рід одуряючих конопель; відтак курить з одної люльки ціле товариство і так всі упивають ся димом.

Найбільшими курцями в середній Африці єсть муриньске племя Сандех; кождий з них мусить мати коло своєї хати бодай грядочку тютюну, на котрий они мають навіть своє слово: ґундех. Они курять тютюн з глиняних люльок без цибуха в той спосіб, що беруть просто шийку від люльки в рот. Але мабуть „найсмачнійший“ тютюн жують і курять мурини Бонґо. Они мішають тютюн з коровячим лайном, роблять з того досить грубі плацки, котрі опісля засушують так, що они тверді як камінь. До жутя розбивають їх на дрібні кусні, а до куреня розтирають межи двома каменями. Такий тютюн називають „мешір“ і він має бути так міцний, що невправні курці не можуть его самого курити, лиш мішають ще з легким тютюновим листєм. Тютюн той єсть там дуже дорогий і длятого лиш богачі можуть его мати в більшій скількости; він заступає там навіть троші а яко дарунок уважає ся за найцїннійший. На ґвінейскім побережу, в західній Африці курять мурини тютюн з великих динь, до котрих приправляють собі цибухи. В муриньскім племени Ляорґо курять найбільше жінки.

Не менше характеристичним єсть і заживанє табаки. Хто его у нас не знає? Одні табачники забирають ся до заживаня з великою повагою і спокоєм; отвирають поволи табатєрку стукнувши по ній кілька разів пальцями; відтак набирають єї осторожно пушками двох пальців і уважно несуть до носа. Другі набирають з березових табатєрок вийманих вічком і на нім несуть до носа. Ще инші набравши табаки сиплють єї насамперед на верхну сторону лівої руки і аж звідтам тягнуть єї до носа. Автор сего знав одного старого табачника, котрий правильно купував собі цілий фунт табаки і державав єї в добре завязанім камінним слою а до заживаня мав маленьку рогову ложочку, величини як звичайна ложочка до кави. За кождий раз, коли заживав набирав мало що не повну ложочку табаки і пхав єї до кождої дірки в носі. У него пюх табаки був не маленький, бо виносив майже дві ложочки. Подібного способу заживаня уживають і богаті Кафри в полудневій Африці. Они роблять собі рід табатєрки, котра виглядає як тоненький ріжок, котру носять в усї, а до того роблять собі в нім так велику діру, щоби той ріжок міг влїзти ся. До ріжка єсть привязана і затичка від табатєрки і ложочка до заживаня на 35 центиметрів довга. Ложочка та служить заразом і до обшкребтуваня пальців по обіді до скробаня на плечах в тім місци, де вже не можна рукою засягнути. Біднійші Кафри сиплють табаку, звичайно змішану ще з яким острим корінєм на кусник овечої шкірки з вовною і притулюють єї відтак до носа та тягнуть єї з цілої сили. Найбільшими табачниками суть Зулюси.

(Конець буде).

За редакцию відповідає: **Адам Креховецкий**

Торговля вина ЛЮДВИКА ШТАДМІЛЄРА у Львові

при ул. Краківскій ч. 9 продає вино шампаньске Иосифа Терлей і Спілки в Будапешті „TALISMAN SEC“ по дуже приступних цінах.

Найвисші відзначеня від Дирекциї дібр Єго ц. і к. Вел. Цісаря Франц Йосифа І., від корол. угорских домен, від Вис. ц. к. Міністерства рільництва і ц. к. господарского Товариства у Відни і Академії винаходів в Парижи.

Оригінальні машини рільничі

Ф. ВІХТЕРЛЬЕ в ПРОСЦІЙОВІ

а іменно: знані січкарні „Ню Модель“, „Польонія“, „ТН“ і „ТНА“ о 3 і 4 ножах, сівники рядові „Монтанія“, молотільні з кованими щитами, криті кірати і т. п. Млинки до очищуваня збіжа почавши від 78 К., трієри, праси до олію, ваги, сикавки огневі, знаряди ковальскі, міхи, бормашини, як і машини до шитя,

з першорядних фабрик, поручають найдешевше

І. НАЙБЕРҐЕР і С-ка, Львів.

Склади у власнім домі при ул. ГОРОДЕЦКІЙ ч. 53, де також всілякі замовленя просимо присилати.

Тягнене . . . . - - - невідклично 16-го січня 1902

Головна виграна 40.000 Кор. вартости

Льоси

на огрійниці по 1 К поручають: М. Йонаш, Кіц і Штоф, М. Клярфельд, Корман і Файгенбавм, Самуелї і Ляндав, Віктор Хаєс і Сн-а, Шеленберґ і Син, Сокаль і Ліліен. Яков Штро.

Приймаємо аквізиторів

сталих для Галичини всхідної і західної. Новітних вйобразовуємо, а в разі укваліфікованя висилаємо на власний кошт для проби на подорож.

Оферти під „Пильність“ Львів, фах 55.

„Fotografische Mittheilungen“ одинока богато ілюстрована часопись для аматорів фотографії, виходить два рази на місяць. Передплата чвертьрічно (6 зошитів) 3 марки 75 феників. Передплату можна пересилати в австрийских листових марках. Адреса: Verlagsbuchhandlung Gust. Schmidt Berlin W. 35 Lützowstrasse 27.

Інсерати

(„оповіщеня приватні“) до „Газети Львівскої“, „Народної Часописи“ і всїх инших часописий принимає виключно лиш ново отворена „Аґенция дневників і оголошень“ в пасажу Гавсмана ч. 9. Аґенция ся принимає також препумерату на всї дневники краєві її заграничні.

„FOTOGRAFISCHE MITTHEILUNGEN“ одинока богато ілюстрована часопись для аматорів фотографії, виходить два рази на місяць. Передплата чвертьрічно (6 зошитів) 3 марки 75 фениґ. Передплату можна пересилати в австрийских листових марках. Адреса: Verlagsbuchhandlung Gust. Schmidt Berlin W. 35 Lützowstrasse 27.

MAYER'S-CONVERSATIONS LEXIKON

Пяте цілком перероблене і побільшене видане, повне.

В 17-ох дуже хороно оправлених томах з шкіряними хребтами і рогами, обіймає: **100.000** статей, **17.500** сторін тексту, **10.000** ілюстраций, карт і плянів, **1000** таблиць і додатків, **158** ілюстраций хромолітоґр., **290** карт.

Крім того два томи доповняючі і один том спису (Registerband).

Разом 20 томів по зр. 6.

Поява нового виданя того твору, одинокого в загальній літературі, єсть літературским явищем не малої ваги. Розійшлось єго в 4-ох виданях більше як півтора мілїярда примірників і придбало собі заслужену славу, як найвеличавійший сучасний твір, як словар людского знаня.

Той лексикон можна дістати в комплеті, всі томи нараз на сплату **по 3 зр. місячно.**

Замовленя приймає **А. ЛЯНДОВСКИЙ,** Львів, Пасаж Гавсмана.

З друкарні В. Лозиньского — під зарядом В. І. Вебера. (Телефона число 569).